

מסורת הש"ס

^[א] ע"י מוס' יצמות קט: ד"ה רעה וכו', ג] [נכרות לג' וס"ז, ג] וְעַי מוֹסֵי סְנֵהדְרִין ז. ד"ה אֵלֶּה מוֹסֵי קְדוֹשִׁים מ: ד"ה אֵין, ד] זה ש"ך לדיני ממונה, ס] [סוטה מו. סנהדרין קו: נכרות מד, [תענית כד. נד"ס לו:].

גליון הש"ס

נכרא חלל גיירות. ע"י יצמות דף כד ע"ב מוס' ד"ה לא כימי דף קט ע"ב מוס' ד"ה רעה:

לעוי רש"י

בילוג"ה [בישלונוק"ש]. מאריך, אינו מעגול יזה.

רבינו הנגאל

בני אדם שהמרו זה את זה, כל מי שייקניט והלל יטול נ"י מאותן וזו כו'. אמר ר"ל והיה אמונת עתיך וגו', אמונת זה סדר זרעים, עתיך זה סדר מועד, חוסן זה סדר נשים, ישועות זה סדר נזיקים, חכמת זה סדר קדשים, ודעת זה סדר טהרות, ואף על פי [כן] יראת ה' היא אוצרו, אי איכא יראת ה' אין ואי לא לא. רבא אמר בשעה שמכניסין את האדם לדין אומרים לו נשאת ונתת באמונה, קבעת עתים לתורה, עסקת בפירה ורביה, ציפית לישיעה, פילפלת בחכמה, הבנתה דבר מתוך דבר, אע"פ שיש בידך כל אילו אי איכא יראת שמים אין ואי לא לא. פי' חומטון, חול מערבין בתבואה, ואינו בא בה סלמנטון והיא רצינתא, ומפורש בסוף המוכר את הספינה. כל ת"ח שיש בו תורה ואין בו

במה מדליקין פרק שני שבת

לא.

עין מושפמ

נר מצוה

ק"ב א טור וס"ע א"ח סי' קט:

קיד ב מ"י פ"א מהל' ת"מ

הכלה ח טו וס"ע

א"ח סימן קנה סעיף א:

תורה אור השלם

1 ואלה הבגדים אשר יעשו חושן ואפוד ומעיל ובתנת תשבץ מצנפת ואבנט וָעֶשׂוּ בגדי קדש לאהרן אחיך ולבניו לכהנו לָהֶם שמות כה ד

2 ובנסע המושכן ויורדו אתו הלויים ובתנת המושכן וְקִיְמוּ אתו הלויים ותזר הָקָרֵב יוֹמָתוּ: במדבר א נא

3 וְאָמַרְתָּ אֶל כָּל־עַרְוֵה כַּהֵן אָמֹר יְיָ בְּנֵי בְכָרֵי יִשְׂרָאֵל: שמות ד כב

4 וְהָיָה אֲמוֹנֶת עֵתִיךְ חֹסֵן וְשֹׁמֶרֶת חֲכָמָת וְדָעַת יִרְאֵת יְיָ הִיא אֲדָרְכֶּךָ:

ישעיהו לג ו

מוסף תוספות

א. [ד]ר"ת וכו' (ו)הגיה בספר הישר גבי עובדא דנשים שהמרו זה את זה [נכאן]. שהקנו זה לזה, דאי לא הקנו, ליהדרי בהו וכו' [נכון] שאין לו שום תביעה. מוס' כ"מ עד. ד"ה הלא. ב. עובד'י) האדמה, (ו)לא ידעו') אם יצילחו(ו) אם לא, [אלא], שטס להר"ן. ג. שיצמיח זרעו. מוס' הלא"ש.

שֶׁהִמְרוּ. נתערבו כמו שממרין את היונים דסנהדרין (דף כה:): **מִי כֹאֵן הֵלֵל**. כלום כֹּאֵן הֵלֵל ולשון גנאי לנשיא ישראל: **מִפְּנֵי מַה רָאִשָׁן שֶׁל צְבָלִיִּים סָגֻלָּלוֹת**. צילוניה בלע"ז שאינו עגול. ליטנא אחרינא ראשן של צבליים סגולגל עגול: **סְרוּטוֹס**. רכות: **שְׁדֵרִיס בֵּין הַחוּלוֹת**. והכרות נושבת ונכנס בתוך עיניהם. ובמקום אחר' מפרש תרוטות לשון עגולות בית מושב שלהן ואף כֹּאֵן אִנִּי אֹמֵר כֵּן ומפני שדריס בין החולות שינה אותם המקום שלא יהא סדק של עיניהם ארוך כשלנו ויכנס בו החול. וכן רגליהם של אפרקיים רחבות שלא יטבעו בצלעי המים ורבותינו מפרשים שדריס בין צלעי המים והולכין יחפיין ומתפשטין רגליהן לפי שהמנעל דוחק הרגל ומעמידו על דפוס שלו: **כְּדִי הוּא הֵלֵל**. ראוי לכך: **הוֹצִיאֻו צְנוּיפָּה**. דתניא הבא לקבל דברי חכרות חוץ מדבר אחד וכן גר הבא להמגייר וקבל עליו דברי מורה חוץ מדבר אחד אין מקבלין אותו במסכת נכורות (דף ל:): **גִּיּוּרִיס**. וסמך על חכמתו שסופו שירגילנו לקבל עליו דלא דמיא הא לחוץ מדבר אחד שלא היה כופר בתורה שבעל פה אלא שלא היה מאמין שהיא מפי הגבורה והלא הוכחנו שאחר שלמדנו

שהמרו זה את זה אמרו כל מי שילך ויקניט את הלל יטול ד' מאות וזו אמר אחד מהם אני אקניטנו אותו היום ע"ש היה והלל חפף את ראשו הלך ועבר על פתח ביתו אמר **מִי כֹאֵן הֵלֵל מִי כֹאֵן הֵלֵל** נתעטף ויצא לקראתו אמר לו בני מה אתה מבקש א"ל **שאלה יש לי לשאול** א"ל **שאל בני שאל מפני מה ראשיהן של בבליים סגולגלות** א"ל בני שאלה גדולה שאלת מפני שאין להם חיות פקחות הלך והמתין שעה אחת חזר ואמר מי כֹאֵן הֵלֵל **מִי כֹאֵן הֵלֵל** נתעטף ויצא לקראתו אמר לו בני מה אתה מבקש א"ל **שאלה יש לי לשאול** א"ל **שאל בני שאל מפני מה עיניהן של תרמודיין תרוטות** אמר לו בני שאלה גדולה שאלת מפני שדרין בין החולות הלך והמתין שעה אחת חזר ואמר מי כֹאֵן הֵלֵל **מִי כֹאֵן הֵלֵל** נתעטף ויצא לקראתו א"ל בני מה אתה מבקש א"ל **שאלה יש לי לשאול** א"ל **שאל בני שאל מפני מה רגליהם של אפרקיים רחבות** א"ל בני שאלה גדולה שאלת מפני שדרין בין בצעי המים אמר לו שאלות הרבה יש לי לשאול ומתירא אני שבמא תבעום נתעטף וישב לפניו א"ל **כל שאלות שיש לך לשאול שאל** א"ל **אתה הוא הלל שקורין אותך נשיא ישראל** א"ל **הן א"ל אם אתה הוא לא ירבו כמותך בישראל** א"ל בני מפני מה א"ל מפני שאבדתי על ידך ד' מאות וזו א"ל **הוי זהיר ברוחך כדי הוא הלל שתאבד על ידו ד' מאות וזו וד' מאות וזו והלל לא יקפיד:** ת"ר מעשה בנכרי אחד שבא לפני

שמאי אמר לו כמה תורות יש לכם אמר לו שתים תורה שבכתב ותורה שבעל פה א"ל שבכתב אני מאמינך ושבעל פה איני מאמינך גיירני ע"מ שתלמדני תורה שבכתב גער בו והוציאו בנויפה בא לפני הלל גייריה וימא קמא א"ל א"ב ג"ד למחר אפיך ליה א"ל והא אתמול לא אמרת לי הכי א"ל לאו עלי דידי קא סמכת דעל פה גמי סמוך עלי: שוב מעשה בנכרי אחד שבא לפני שמאי א"ל גיירני ע"מ שתלמדני כל התורה כולה כשאני עומד על רגל אחת דחפו באמת הבנין שבידו בא לפני ה' הלל⁶ גייריה אמר לו דעלך סני לחברך לא תעביד זו היא כל התורה כולה ואידך פירושה הוא זיל גמור: שוב מעשה בנכרי אחד שהיה עובר אחורי בית המדרש ושמע קול סופר שהיה אומר י ואלה הבגדים אשר יעשו חושן ואפוד אמר הללו למי אמרו לו לכהן גדול אמר אותו נכרי בעצמו אלך ואתגייר בשביל שיישימוני כהן גדול בא לפני שמאי אמר ליה גיירני על מנת שתשימיני כהן גדול דחפו באמת הבנין שבידו בא לפני הלל גייריה א"ל כלום מעמידין מלך אלא מי שיוודע טכסיסי מלכות לך למוד טכסיסי מלכות הלך וקרא כיון שהגיע² והוזר הקרב יומת אמר ליה מקרא זה על מי נאמר א"ל אפי' על דוד מלך ישראל נשא אותו גר קל וחומר בעצמו ומה ישראל שנקראו בנים למקום ומתוך אהבה שאהבם קרא להם³ בני בכורי ישראל כתיב עליהם והזר הקרב יומת גר הקל שבא במקלו ובתרמילו על אחת כמה וכמה בא לפני שמאי א"ל כלום ראוי אני להיות כהן גדול והלא כתיב בתורה והזר הקרב יומת בא לפני הלל א"ל ענוותן הלל⁵ ינוחו לך ברכות על ראשך שהקרבתני תחת כנפי השכינה לימים נזדווגו שלשתן למקום אחד אמרו קפדנותו של שמאי בקשה למורדנו מן העולם ענוותנותו של הלל קרבנו תחת כנפי השכינה: אמר ר"ל מאי דכתיב⁴ והיה אמונת עתיך חוסן ישועות חכמת ודעת וגו' אמונת זה סדר זרעים עתיך זה סדר נזשים ישועות זה סדר קדשים ודעת זה סדר טהרות ואפ"ה⁴ יראת ה' היא אוצרו אמר רבא בשעה שמכניסין אדם לדין אומרים לו נשאת ונתת באמונה⁶ קבעת עתים לתורה עסקת באדם לשלוחו העלה לי כור חיטין לעלייה הלך והעלה לו א"ל עירבת לי בהן קב חומטון א"ל לאו א"ל מוטב אם לא העליתה: תנא דבי ר'י⁷ מערב אדם קב חומטון בכור של תבואה ואינו חושש: אמר רבה בר רב הונא כל אדם שיש בו תורה ואין בו יראת

יראת

